

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III обикновено Народно Събрание.

(Втора Сесия.)

XI. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 21 СЕПТЕМВРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 2 часа и 30 мин. послѣ гладнѣ, подѣ председателството на г-на Д. Грекова.)

Председателъ (звѣни): Ще се прочете списъка на депутатитѣ.

Секр. Шивачовъ: (чете): Отъ 55 души представители присѣствуватъ 35 и отсъствуватъ 19 души; а именно: Н. Н. Салиевъ, Г. Бошняковъ (послѣ дойде), Д-ръ Цачевъ, Д. Анневъ (послѣ дойде) В. Дусоновъ, Х. Манафовъ, Молла Юсуфъ, Митрополитъ Симеонъ, Рашидъ Абдуллахъ А., К. Зааде, Д. Станковъ, Ибишъ Ефенди, Н. Неджибъ Бей, Хафузъ Билялъ, Хусейнъ Бей, Н. Сунгаровъ, Министръ Балабановъ и Д-ръ Помяновъ.

Председателъ: Тѣй като болшинството присѣствува, обявявамъ днешното засѣданието за открито. На дневенъ редъ най-напредъ имаме разискванието върху врѣменнитѣ мѣрки за прекратяване разбойницитѣ.

Секр. Шърбановъ (чете):

Чл. 5. На всѣко отъ лицата, които ще влизатъ въ потерата, ще се плаща отъ надлежната община мѣсечна заплата за врѣмето, презъ което тѣ ще служатъ въ потерата, и въ размѣръ, опредѣленъ отъ общинския съвѣтъ.

Д-ръ Цанковъ: Ако има нѣкои отъ г-да депутатитѣ пригответъ штатъ за заплатитѣ, азъ съмъ склоненъ да го разискваме, защото тия потѣри като не се избиратъ отъ правителството, но отъ общинитѣ, ми се струва, че г. депутатитѣ сж по въ състояние да рѣшятъ, каква заплата да имъ дадемъ. За това, ако има нѣкое предложение, да го разискваме.

Анневъ: Азъ казахъ вчера, че платата трѣбва да бѣде сжщата, както е предвидена за стражаретѣ въ закона за

полицейската стража. Слѣдователно, трѣбва да се измѣни члена и да се каже: на всѣко отъ лицата, които сж въ потерата, ще се плаща отъ Министерството на Вътрѣшнитѣ Дѣла отъ кредита, предвиденъ въ закона за полицейската стража, и въ размѣръ, опредѣленъ отъ сжщия законъ, за презъ врѣмето, което работятъ.

М-ръ Цанковъ: По долу има другъ членъ, които казва, отъ гдѣ ще се взематъ, именно чл. 15 казва: „Разносжитѣ по съдържанието на тия помощници, ще се покрижатъ отъ икономитѣ, които ще послѣдватъ отъ расформированието на остатъцитѣ отъ драгунския корпусъ.“ За туй, ако го кажемъ въ по-горния членъ, тогази трѣба да унищожимъ долния.

Г. Геровъ: Азъ нѣма да се съглася съ предложението на г. Аннева, да имъ се плаща споредъ полицейския уставъ толкози колкото на стражаретѣ, защото стражаретѣ сж за всѣкога, а потерата ще работи само лѣтно врѣме, когато има най-много работа, и тѣ си оставятъ работата и отиватъ да залагатъ живота си въ опасностъ. За това, на тѣхъ трѣбва да се плаща повече, отъ колкото на стражаретѣ. Азъ предлагамъ на тѣхъ да се даде по 90 лева на мѣсецъ на пѣхотитѣ, и на коннитѣ по 120 лева, и да се плаща това отъ правителството. По долу ще се опредѣли, отъ гдѣ ще се плаща.

Попповъ: Азъ искахъ да кажъ сжщото, което каза г-нъ Геровъ, защото ще бждатъ пѣши и конни; на пѣшитѣ да се даде по 90 л. а на коннитѣ — 120 лева.

Анневъ : Азъ нѣмамъ нищо противъ мнѣнието на г-нъ Герова; може Нар. Събрание да постанови, да имъ се плаща по-много отъ колкото на стражаретѣ. А на г-на Цанкова ще отговоря, че за поддържане драгунския корпусъ въ послѣдния бюджетъ нѣма никаква сума предвидѣна. Само бѣше станало предложение отъ Военното Министерство на Държавний Съвѣтъ, че този драгунский корпусъ, който се състои отъ 900 души, трѣбва да се поддържа отъ остатъците на всичките Министерства и, преимущественно отъ остатъците на Воен. Министерство, което нѣщо е, тѣй да кажи, неомислено; да се предполага че може да се поддържа отъ единъ проблематиченъ доходъ, да се поддържа отъ икономии. Въ послѣдния бюджетъ нѣма никаква сума предвидѣна; за това трѣбва да се каже; да се вземе отъ кредита, предвиденъ за полицейската стража.

Яневъ : Азъ съмъ противъ предложението на г-на Герова, защото не е справедливо, единъ жандаринъ да получава по-малко заплата, когато и той има да извършва такава работа. Заради туй, колкото се плаща на жандаритѣ, толкова да се плаща и на потеритѣ.

Бобчевъ : Азъ съмъ също съгласенъ съ мнѣнието на г. Аннеба и г. Янева, защото тѣзи хора ще образуватъ една дружина и ще иматъ съ себе си двама или трима жандаре. Следователно, още тогава ще се появи несъгласие помежду имъ и ще си казватъ: «ти получаваешъ по-много отъ мене, иди ги гони разбойниците!». Съ това ще направимъ едно нѣщо, съ което не ще да се свърши никаква работа. За това да имъ се заплаща, както на жандаритѣ пѣши и конни.

Буровъ : Това искахъ да кажъ и азъ. Съ туй ще направимъ да влѣзе раздоръ между жандаритѣ и потеритѣ.

Г. Геровъ : Азъ не съмъ противенъ на това, но незнаемъ, да ли ще намѣримъ хора съ такава заплата. Тия хора ще вършатъ голѣма работа, защото ще ходятъ подиръ разбойниците и ще жертвуватъ живота си; за това, трѣбва и да имъ се плати по-много. Още има и друго: тѣзи хора не се взематъ за всѣгда, а сж приврѣменно; а хора, които се държатъ по за кратко врѣме, трѣба и по-много да получаватъ, толкози повече, че тѣ ще работятъ само лѣтно врѣме, най-важното врѣме за тѣхъ. А жандаритѣ не загубватъ лѣтото; тѣ сж си постоянно на службата и си получаватъ заплатата.

Медовъ : Същото ще кажъ, което каза г-нъ Геровъ, че по-чече тия хора се взиматъ приврѣменно, трѣба и по-го-лѣма награда да имъ се дава. Ако се оставатъ на равно съ жандаритѣ, не ще да има никакъвъ успѣхъ. За това, подържамъ предложението на г-на Герова.

Марко Велевъ : Г-да, въ закона се предвижда, че ще има младши и старши. Тука ще има въ закона, че ще получаватъ толкози; ако се тури различно, ще дойде въ противорѣчие съ закона за жандаритѣ. По-много да имъ се плаща не е право.

Попповъ : Азъ никакъ не съмъ съгласенъ да бждатъ съ жандаритѣ наедно, защото жандаритѣ друго ще вършатъ, а тия хора друго. Жандаритѣ само призовките разнасятъ, (Гласове: не е тѣй) а тия хора ще ходятъ да уловятъ разбойниците. Освѣнъ това тѣ като стоятъ само 6 мѣсеци, трѣбва по-много да имъ се плати, а жандаритѣ сж постоянни, за това и по-малко да имъ се плати.

М-ръ Цанковъ : Ми се струва, че тамъ, гдѣто е казано по-долу, че ще има съ тая потеря младши и старши стражаре, тѣ ще се биятъ съ тѣхъ; така щото не ще има разлика помежду имъ. Старшитѣ и младшитѣ ще се биятъ наедно съ оръжия. Заради туй има малко нѣщо таквози.

Щърбановъ : Има и друго обстоятелство, г-да, което ни кара да дадемъ по-го-лѣма заплата на тѣзи лица, които ще бждатъ въ потерата, тѣй като жандаритѣ получаватъ облѣкло, чизми и обуца, и това е отъ съкровището; а за тѣзи, които ще влѣзатъ въ потерата, за тѣхъ не се предвижда таквози нѣщо, и тѣ съ своитѣ дрѣхы ще ходятъ. За това, добръ би било да имъ се опредѣли нѣщо повече, отъ колкото на жандаритѣ.

Л. Дужовъ : Разбира се, че тия лица трѣбва да иматъ по-го-лѣма плата отъ жандаритѣ. Такива лица, които ще се избиратъ отъ кмета, отъ цѣлия общински съвѣтъ, тия ще бждатъ хора честни, които могатъ да разбиратъ и отъ търговщина, и да си оставатъ своята работа. За тѣзи хора има и гаранция. Наистина, не можемъ да откажемъ и на жандаритѣ че работятъ, но най-сетѣ тѣ нѣматъ никаква гаранция. Ако и да не сж всички такива, но има и такива. За това, както справедливо забѣлѣжи г-нъ Геровъ, трѣбва да има една разлика между тия хора, и желая да се приеме предложението на г-на Герова.

Яневъ : Мене много чудно ми се вижда, като се настоява, да се плати повече на потеритѣ, отъ колкото на жандаритѣ, когато жандаритѣ ще вършатъ и по-го-лѣма работа. Тѣ трѣбва да получаватъ същото възнаграждение, освѣнъ когато нѣкой отъ потерата се убие, неговото домочадие ще си получава пенсия.

Буровъ : Този въпросъ, като се предлага, значи, че потерата ще ходи само тогава, когато се намиратъ разбойници, но когато не се намиратъ, кой ще ходи да преслѣдва разбойниците, да ли не сжитѣ жандари? Тогази излиза, че

едни ще взематъ 60 фр., а други 100, отъ което ще произлѣзатъ само раздори помежду имъ и нѣма да се върши работа. Не е истина, както по-напредъ единъ отъ предговорившиятъ събрания каза, че жандаритѣ носили само пиема; но тѣ въ всѣкой окръгъ, когато се появатъ разбойници, преслѣдватъ ги.

Батановски: Азъ тука забѣлѣждамъ, че не е никакъ възможно да получава единъ отъ потерата по-много заплата, отъ колкото жандаритѣ но, ако има тука въ нѣкой членъ да се казва, какво се награждаватъ, тогава ще се силятъ повече да се отличатъ.

Бошнаковъ: Ние въобще сме привикнали къмъ икономия, и това е добъръ знакъ за Българитѣ; но тука е работата, че не трѣбва да се икономисватъ пари, когато трѣбва да се платятъ. Когато се говори за жандармитѣ, тѣ служатъ и зимно врѣме и си получаватъ редовно заплата; така щото, на тѣхъ може и по-малко да се заплати, отъ колкото на тия, които сж влѣзли въ потерата. Потеритѣ неходятъ постоянно, и за това трѣбва да имъ се плаща по-много. Освѣнъ това за тая работа трѣбва да се избератъ хора способни, а способнитѣ хора могатъ да се намѣрятъ само съ добра заплата. За това, подържамъ мнѣнието на г-на Герова и желая г-да представителитѣ, да пристѣпятъ да рѣшимъ този въпросъ и да минемъ на дневенъ редъ. Нищо не е, като се похарчатъ 10 хил. лева на годината повече, стига само да се постигне цѣлтъ. (Гласове: съгласни).

Г. Геровъ: Тука ние неотказваме заслугитѣ на жандармитѣ, още не отказваме, че тѣ нѣма да отидатъ съ потерата заедно да гонятъ разбойницитѣ, но тука се зима въ вниманието само това, че жандармитѣ, като си утидатъ разбойницитѣ, връщатъ се пакъ на правителствена служба и си получаватъ мѣсечината. Но онзи, когато има най-голѣма работа, оставя я и отива да гони разбойницитѣ по горитѣ и планинитѣ и да си съдира дрѣхитѣ. Тогава питамъ да ли ще можемъ да намѣримъ хора, които да служатъ само за нѣколко дена или ще захвърлимъ закона на страна? За това, не съмъ съгласенъ да имъ се даде по-малко заплата. Азъ съмъ тоже за икономията, но гдѣто не може да се прави икономията, азъ мисля, че трѣбва да се заплати, само да е спокойно населението.

Анневъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ това, да се плаща на потеритѣ нѣщо по-много; но както каза г-нъ Буровъ; вслѣдствие на тази несъразмѣрностъ въ заплатитѣ може би ще се появи завистъ и негодувание по между еднитѣ и другитѣ. Ако ли бжджтъ опредѣлени заплатитѣ споредъ закона

за полицейската стража, тогава никой нищо не би ималъ противъ това. Колкото за това, че тѣзи, които ще съставятъ потеритѣ, щѣли да се излагатъ на по-голѣма опасностъ, азъ казвамъ, че напротивъ стражаритѣ постоянно сж изложени на опасностъ, а потеритѣ само единъ или 2 мѣсеци. Но при всичко това не съмъ противенъ, ако се даде на тия потераджии извѣстна сума, за да си доставятъ нѣкои потребности. Най-сетнѣ, азъ би предложилъ 5 членъ да се измѣни така: «на всѣкое отъ лицата, които ще влѣзатъ въ потеритѣ, ще се плаща отъ М-рството на Вжтр. Дѣла мѣсечна заплата за врѣмето, презъ което ще служатъ, и въ размѣръ, предвиденъ въ закона за полицейската стража». Сега, ако Нар. Събрание предвиди и за потребноститѣ имъ една извѣстна сума, може. Но да рѣшимъ, че на едного да се плаща по-много, а на други по-малко, това ще произведе не добри послѣдствия.

Попшовъ: Азъ незная, защо да образуваме потери, когато жандармитѣ биха могли да свършатъ работа; но тука потеритѣ се образуватъ нарочно за разбойницитѣ. И тѣзи хора ще бжджтъ избрани отъ общинитѣ, тѣ ще бжджтъ по-сърдчени, по-честни и въобще по-добри, отъ колкото жандармитѣ. За това именно трѣбва и по-много да имъ се плати.

Дуковъ: Както казахъ и оде, тѣзи хора трѣбва да иматъ разлика въ заплатитѣ си, и не трѣбва да ги оставяме наедно. Жандарина е приелъ да служи и си е пакъ жандаринъ; но тия хора, които ще се избиратъ отъ общинитѣ, тѣ ще бжджтъ хора честни, нѣкои отъ които, може би, да бжджтъ и търговци, а не както жандаритѣ. Сега такива хора, ако имъ оставимъ заплатитѣ на равно съ жандаритѣ ще ли могатъ да изгубжтъ зимата? Азъ мисля, че ние не можемъ да намѣримъ такива хора съ такава заплата. Като имаме предъ видъ туй, азъ настоявамъ, да се приеме предложението на г-на Герова. (Гласове: Съгласни).

Минчовъ: И азъ сжщо щѣхъ да предложа, както предложи г-нъ Лазаръ Дуковъ; защото въ всѣко едно работно врѣме не може да се намѣрятъ хора да отидатъ на потера. Заради това, трѣбва да се увеличи заплата на ония, които влизатъ въ потерата и да вършатъ добръ работата си.

Ф. Мариновъ: Жалая да обърна вниманието на поч. Събрание, именно върху този въпросъ, че преди да се опредѣлятъ платитѣ, трѣбва да се обяснимъ, да ли тѣзи потери ще се съставляватъ само отъ конници или и отъ пѣши. Ако ще има и отъ двѣтъ, тогава въпроса трѣбва да се раздѣли. Азъ би се съгласилъ съ тия събрания, които желаятъ, щото пешите да приематъ плата, както стражаритѣ; но има едно

обстоятелство, къмъ което трѣбва да се обърне внимание. Както казахми, тѣзи потери нѣма да бѣдѣтъ постоянни, може да работятъ въ една година само 2 или 3 мѣсеци; а конницитѣ трѣбва всѣки да си има конь, и тѣзи коньѣ трѣбва да си издържаватъ и да ги хранятъ цѣло лѣто. За това трѣбва да се увеличи нѣщо на тѣзи въ потеритѣ, които иматъ коньѣ.

Председателъ: Отъ разискванията станали по този въпросъ, двѣ мнѣния се предлагатъ: Едното е, че на лицето, което влѣзва въ потерата, трѣбва да се плаща по-скѣпо отъ колкото на джандармитѣ. Това предложение е подигнато отъ г-на Герова, а другото — отъ г-на Аннева, въ което се казва че трѣбва да се плаща на тѣзи хора толкозъ, колкото на стражаритѣ, съ тѣзи разлика само, че може да имъ се даде една извѣстна сума помощъ. А въ мнѣнието, което по горѣ изложихъ, т. е. на г-на Герова, не се казва, какво трѣбва да имъ се плаща.

Д-ръ Цанковъ: Ако се рѣши по принципъ, че трѣбва да се плаща по-много, тогава ще видимъ, какво трѣбва да имъ се плаща.

Председателъ: Предложението на г-на Герова е, че трѣбва да имъ се плаща нѣщо по-вече отъ колкото на жандармитѣ. Моля онии г-да представители, които сѣ на мнѣние, че трѣбва да се приеме това предложение, да си дигнатъ рѣцѣтъ. (Вишегласие).

Значи приема се.

Анневъ: Тѣй като г-нъ Геровъ е ангажиранъ въ предложението, то моля да се направи отводъ и другия квесторъ да брой гласоветѣ.

Председателъ: Г-нъ Анневъ нѣма право да подига таква въпроси; защото и бюрото види, че е вишегласие. Сега моля Нар. Събрание да опредѣли заплатата. Г-нъ Геровъ предлага 90 лева на пѣшитѣ, а 120 лева на коннитѣ.

Мецовъ: Желателно е, както на пѣхотата, тѣй и на конницата да се даде 40% по-вече.

Величко Х. Ангеловъ: И азъ съмъ на сѣщото мнѣние.

Г. Геровъ: Азъ съмъ съгласенъ съ предложението на г-на Мецова, съ тази само разлика, че на конницата да бѣде 40%, а на пѣхотата 20%.

Мецовъ: Тѣй като на пѣхота заплатата е по-малка, а на конницата по-голяма, то е все сѣщото.

Председателъ: Тукъ има двѣ предложения.

Г. Геровъ: Азъ се присѣдинявамъ къмъ предложението на г-на Мецова.

Председателъ: Предлага се както на пѣхотата, тѣй и на коннитѣ да се увеличи по 40%. Да зиматъ заплатата,

която получаватъ стражаритѣ и 40% повече. Приема ли Н. Събрание това предложение? (Приема се).

Докладъ. Щърбановъ: 5-ий членъ както се редактира сега гласи така, (чете): «На всѣко отъ лицата, които ще влизатъ въ потерата, ще се плаща отъ съкровището мѣсечна заплата за врѣмето, прѣзъ което е служило въ потерата, и въ размѣръ 40% отъ заплатата, които приематъ джандаритѣ, споредъ изработения законъ за полицейската стража.»

Председателъ: Трѣба да се редактира по-добрѣ.

Шивачовъ: Азъ мисля, че не бѣше голѣма работа да се пресмѣтне, колко струва по 40%. (Гласове: все едно е).

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 5-ий така, както е редактиранъ, и който гласи тѣй: «На всѣко отъ лицата, които влизатъ въ потерата, ще се плаща отъ Министерството на Вжт. Дѣла за врѣмето, прѣзъ което е служило въ потерата и въ размѣръ на опредѣлената заплата за стражаритѣ въ закона за полиц. стража, само съ прибавка отъ 40% и на пѣшитѣ и на коннитѣ.» (Приема се).

Докладч. Щърбановъ: (Чете): 6. «Потерата, въ врѣме на дѣйствиията си, ще се намира подъ командата на старши или младши стражари, съгласно съ распорѣжданията на Околийскій Началникъ.» (Приема се).

(Чете) 7. «Потерата ще бѣде длѣжна да отдѣлва всичко, което би могло да претѣсни мирното население; въ противенъ случай, виновницитѣ строго ще се наказватъ.»

Бобчевъ: Тукъ трѣба да се турятъ думитѣ: «веднага се предава на сѣдѣ.» Защото до сега виждами, че такива нѣща се рѣшаватъ подиръ 3 години. Расхождатъ се злодѣйтѣ и не се предаватъ подъ сѣдѣ. Заради туй, да се каже, че ще се предаватъ на сѣдѣ и ще се прави предварително изпълнение. (Смѣхъ).

Председателъ: (Звъни). Моля г-да представителитѣ да не се смѣятъ.

М-ръ Цанковъ: Азъ съмъ съгласенъ да се каже «подъ сѣдѣ.» по предварителното изпълнение за престѣпленията не може да рѣшавами. Съгласенъ съмъ да се наказва строго, за да не дадемъ на Окол. Началникъ да наказва съ камшикъ, и за това трѣба да се каже «на сѣдѣ.» За това по-добрѣ е да се даватъ на сѣдѣ. На това съмъ съгласенъ.

Председателъ: Приема ли се чл. 7-ий съ прибавката на г-на Бобчева? (Приема се).

Докладч. Щърбановъ: (Чете) «Въ случай на нужда потерата може да повика на помощъ нѣкои отъ жителитѣ на ближнитѣ села; но само по съгласието на общин. съвѣти.»

Списаревски: Въ този 8-й членъ послѣдната дума «но само» е неудобна, но ако има нужда, да се поиска; защото до дѣто селски се съвѣтватъ и се събератъ, разбойниците може да се развиятъ въ такъва размѣръ, щото да се увеличи опасността. За туй, азъ предлагамъ на мѣсто да се каже: «по съгласието на общински съвѣтъ,» защото този съвѣтъ може да остане несъгласенъ: «Потерата трѣба да се направи съ знанието на общински съвѣтъ, който да бѣде приготвенъ веднага да даде своето съдѣйствиe.»

Министръ Цанковъ: Приемамъ тѣзи поправка, която каза господинъ Списаревски; но сега, споредъ новий законъ, нѣма, струва ми се, общински съвѣти. (Гласове: Нѣма. Има само кметове). Но съ едно лице не е хубаво да се рѣшава. Заради това, съмъ турилъ общински съвѣтъ. Макаръ и да сж старѣйшини, тогава разбирамъ; но инакъ може кмета да си позволи, да земе хората отъ работа, защото стражарина имъ казва: «ставайте отъ работа.» Може да заплаши кмета и той ще се принуди да прати всичкитѣ селене въ потерата и тѣ да оставятъ работа. Азъ приемамъ «общински съвѣтъ,» защото дѣ ще търси кметовѣтъ отъ 10 или 15 села. Но можемъ да кажемъ: съ кмета и 10 души отъ по-първитѣ селене да рѣшаватъ.

Батановски: Чудно ми се види това, което се казва съ съгласието да бѣде да се разисква отъ общински съвѣтъ. Една община се състои отъ десетъ села, до дѣто отидатъ да се събератъ, шайката се разпрѣсва и какъ ще ги хванатъ? За това да не се допуца таквостъ нѣщо, защото си нѣма мѣстото

Г. Геровъ: Азъ мисля, че е много добръ поставенъ члена, както е; защото, ако приемемъ предложението на господина Списаревски, тогава за напредъ ще влизатъ въ селото и когато хванатъ, ще му кажатъ иди на потера. Да видимъ да ли е достоенъ този човѣкъ, и да ли е въ състояние да държи пушка. За това, приемамъ предложението на М-ра Цанкова, да се каже: «съ кмета и десетъ души старѣйшини,» като се събератъ тѣ знаятъ, кои сж хора за тая работа и да ги проводатъ, инакъ не може; защото тѣ може да срѣщнатъ единъ овчаръ, който може да е врѣденъ да гони само овце, а не да го хванатъ и да го проводятъ да гони разбойниците. За това, се съгласявамъ съ предложението на М-ра Цанкова.

Марко Велевъ: Тукъ се види съвсѣмъ трудно на селанитѣ да ходятъ въ потера, безъ никаква заплата, и да оставятъ своята си работа. Това може г-нъ окол. началникъ, заедно съ 10 души да изпълни, а не селенетѣ да ходятъ съ кмета. Това е несправедливо за жителитѣ, които си оставятъ работата. Началника може да поиска полицейски

жандарми, а не жителитѣ да си оставятъ работата и да отидатъ, безъ никаква заплата. Това е несправедливо.

М-ръ Цанковъ: Смисълътъ на този членъ не е, да зима отъ селата селенитѣ и да ги води потерата съ тѣхъ. Ето какво е: Случва се, че между 2 или 3 села има една чета, и че трѣба да я изловятъ, тогава непременно трѣба хората да излѣзатъ вънъ, а не потерата да ги земе съ себе си. За туй, селенитѣ нѣма да губятъ врѣме. Това ще стане за 2 часа, за единъ день, или за единъ день и една нощъ. И е известно, че ще викатъ ония села, които сж тамъ на близо. Туй разбрахме ние, а не да ги зематъ съ себе си.

Шивачовъ: Искахъ само, да потвърди думитѣ, които искаха г-нъ Списаревски; защото ако се остави потерата, да иска помощъ, то представете си, че има 4 села, и всѣко отъ тѣзи села е може би на 2 часа далечъ отъ центра. Дохожда потерата, има нужда отъ 20—30 хора, значи до когато отидатъ на общински кметъ и, до дѣто кмета събере общински съвѣтъ, то трѣба да се изминатъ нѣколко дена. Тѣй щото, когато се рѣши за помощъ, разбойниците ще се разбѣгатъ и тогава ще бѣде безполезно. За това по-добръ да се каже: «Въ случай на нужда потерата може, да повина на помощъ нѣкои отъ близкитѣ села!» До тамъ да се спрѣ и послѣ да се каже: «тази помощъ се иска отъ селскитѣ старѣи». (Гласове: Да!) Инакъ по-добръ да го нѣма този членъ, ако би билъ съ тая прибавка, която имаше по-напредъ.

М-ръ Цанковъ: Азъ приемамъ «старѣи» да се каже, т. е. «съ съгласието на селскитѣ старѣи». Когато рѣшаватъ старѣитѣ, тия ще видатъ, можели да се даде или не. Да приемемъ да се каже: «селски старѣи».

Буровъ: Това искахъ да кажа, г-да представители, че въ нашия Търновскій окръгъ имаше много шайки и станаха такива много злоупотрѣбления, щото стражаритѣ си позволяваха, когато дохождаха за помощъ, да биятъ, и изкарваха ония, които не можтъ да държатъ оржжие, и които ставаха жертва на разбойниците. Човѣка не е способенъ за тая работа, но тѣ не глѣдаха, ами зимаха не само не способни а и най-сетния сиромасъ. За това да остане члена, както каза г-нъ Министръ, «старѣитѣ да изкарватъ». Тѣ знаятъ г-да, какви хора да испроваждатъ; защото по насъ хората ги изкарваха въ врѣме, когато работѣха нивитѣ си, и въобще когато имаха най-голѣма работа.

Дуковъ: Азъ мисля въпроса се обясни, и трѣба да се приеме така: «Съ кмета да отидатъ 10 членове». (Гласове: Нѣма опредѣлено!) Но тука се казва, че старѣйшенски съвѣтъ, споредъ новий законъ, не сжествува. Закона, ако и да имъ казва, че нѣматъ такива селски кметове, освѣнъ общински,

тѣ все си ги държатъ; защото това имъ е останало отъ дѣдо и отъ баба и си ги иматъ. За това, като се каже: съ съгласието на старѣшински съвѣтъ, това е вече достатъчно.

Медовъ: Азъ мисля, най добръ е туй. Въ всеко село една община да приготви списъка и въ случай на нужда, да показва лицата; защото има общини отъ повече часове далечъ. Нека иматъ по единъ списъкъ.

М-ръ Цанковъ: Цѣльта на този членъ не е само, да намѣрятъ такива хора, които ще се биятъ, защото нѣкой път трѣбва и женитѣ и дѣцата да излѣзатъ. Споредъ нуждата; старѣитѣ ще видатъ, каква помощ отъ селата трѣбва да намѣратъ. За туй не трѣбва списъкъ да има. (Гласове: Исчерпано е!)

Г. Геровъ: Понеже мисли, г-да, че се обясни въпроса, то предлагамъ да се даде на вотирание.

Предсѣдателъ: Има още 4 души, които искатъ да говорятъ. (Гласове: Исчерпано е!)

Д-ръ Цачевъ: Азъ моля, да ми се даде дума. Искамъ да говоря.

Предсѣдателъ: Имате думата.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Азъ имахъ честта и вчера да кажа, че това, което се прави, не е добръ. Съ такива потери разбойници не се преслѣдватъ. Това е непрактично. Всеки гражданинъ на Българската държава, именно плаща, за да има властъ, която да защитава живота му и имота му; така щото, когато се явхтъ разбойници, и когато мирното население си има най много работа, да се събира и да гони шайкитѣ, това не е практично. Населението трѣбва да се остави мирно, и правителството, което е отговорно за спокойствието и мира въ страната, да земе грижата и да си добави хора. Тукъ азъ съмъ редижиралъ единъ членъ, който казва: «На потерата, въ случай на нужда, отива на помощъ полицейска стража, или военната сила на окръжieto, по потрѣбването на окръжний управителъ». Вие знаете, че въ послѣдно врѣме науката е улеснила въ свѣта съобщението съ изнамиранието на телеграфа. Слава Богу и нашата държава е обвързана съ телеграфи и нашитѣ окръжия не сж толкозъ голѣми, както въ другитѣ държави по 30, или 40 часа едно окръжие.

Всичката наша държава е, ако не се лъжя, отъ единия край до другия 65—70 часа. Слѣдователно, щомъ се появи, нужда, нѣма освѣнъ да се телеграфира и да се извѣсти на всичкитѣ административни власти, да зематъ участие, въ преслѣдването на разбойницитѣ. Тогава всички ще отидатъ на помощъ. Това, което днесъ правимъ, се е практикувало отъ памтивѣка, и на нашия Български народъ, ако има

нѣщо, което да звънчи лошо на ушитѣ то е думата «пo-тера». Това е нѣщо най-лошо. За това не трѣба да губимъ врѣме, а да съставимъ чети, които да се поддържатъ отъ бюджета на полицейската стража и, ако има нужда, то да преслѣдватъ разбойницитѣ, до когато тѣ се истребятъ отъ нашата държава. Настоявамъ да не се безпокоява мирното население; но да се каже: (Чете. Виждъ по-горѣ). Защо имаме войска и защо даваме пари? За нашето спокойствие. Оставете мирното население да работи, за да може да си плати данъка. Вотъ мосто скромно мнѣние!

Шивачовъ: Азъ мисля, че г-нъ Цачевъ, ако да бѣше тука отъ началото, когато се разискваше този членъ, нѣмаше толкова да дрънчи. Не знамъ какъ си предполага, че у насъ имало телеграфи, чрѣзъ които може да се вика полицейската властъ и войската. Въ най-образованитѣ държави, за които сме чули и знаемъ, че и тамъ нѣма въ селата телеграфи а камо ли въ нашитѣ села. Така не се практикува това. Да се търси телеграфъ 10 часа, тогава разбойницитѣ трѣбва да стоятъ мирни и да чакатъ, да доде тази властъ. Тази система не може по никакъвъ начинъ да се приспособи. Желанието на г-на Д-ра Цачева се удовлетворява съ този членъ. За да има миръ и да нѣма постоянни потери, правителството за това именно наема хора, на които ще се плаща по 800—900 лева на година, и които ще се занимаватъ-исключително съ това. Случва се много ижти, че разбойницитѣ сж повече отъ потерата и, до когато потерата намѣри помощъ, то самото население трѣбва да помогне и е длъжно да помогне, да се уловхтъ тѣзи разбойници. Ако ги уловатъ, ще бѣде полезно за тишината и мира на самото население. Сега да отидемъ да приемемъ члена, както го редактира г-нъ Д-ръ Цачевъ е противно на принципа; защото ние еднажъ захванахми да приемемъ този законъ, приехме потери и тѣхната плата, слѣдователно, да се повръщаме назадъ е губение врѣме. За това да се приеме това и на мѣсто «общински съвѣтъ» да се каже «селекитѣ старѣи», и въпроса е исчерпанъ. (Гласове: Прието).

М-ръ Цанковъ: Азъ искахъ, да допълна думитѣ на г-на Шивачова, който каза за военна сила и стражари. Туй е естествено, че военната сила е готова всекогашъ да помогне. Тукъ не се изключава военната и жандармерската сила, но освѣнъ това понѣкога трѣбва и народонаселението да помага. На пр. нека земемъ пожаръ кога стане. Не ли има въ всеки градъ пожарна команда; но каква голѣма и да я направишъ, всекога трѣбва народонаселението да помогне: защото иначе не може. Туй и за разбойницитѣ и военна сила да имашъ, безъ населението нищо неможешъ

да направимъ. Въ най-образованитѣ държави пакъ трѣбва населението да помогне. (Гласове: исчерпано е!)

Председателъ. Желаетъ ли Нар. Събрание да се продължи разискването (Гласове: не желае). Предлагамъ на гласоподаване членъ 8-й, който да се измѣни вмѣсто «общински съвѣтъ» да се каже: «селски старѣй». Който приема члена, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докл. Щърбановъ (Чете):

Чл. 9. «Потерата, при преследването на разбойницитѣ, ще обявява на всѣка община, прѣзъ която минава, че е потеря; въ случай, че скрие това си качество и се яви за разбойническа шайка, на извърши подъ това име нѣкои престѣпни дѣла, тогава както старшия или младшия стражаръ, който командува потерата, тѣй и цѣлата потеря ще бждатъ най-строго наказани за извършенитѣ престѣпления».

Батановски: Тукъ дѣто се казва, че потерата да обявява на селото, това е невъзможно. Тѣ отиватъ въ селото и селянитѣ трѣба да ги хранятъ. Заради туй не трѣба така да се прави.

Д-ръ Цачевъ: Азъ мисля г-да, че този членъ даже и не трѣба да фигурира въ този законъ. Ние знаемъ, че всѣко престѣпление се наказва отъ единъ наказателенъ законъ. Не само едни хора, които сж въ потеря, но даже и единъ Министръ и чиновникъ, когато направи престѣпление, се наказва по този наказат. законъ. За това по-добръ е да не фигурира този членъ, защото престѣпленията за всички сж предвидени въ наказ. законъ. Има още едно доказателство: ние, като че не вѣрваме на тѣзи потери, предполагами, че тѣ ще злоупотребляватъ населението. Заради това излишенъ е този членъ и моля Народното Събрание да го отхвърли.

Яневъ: Азъ съмъ на мнѣние, щото члена да остане тѣй, само съ измѣнение, вмѣсто «обявява на всѣка община» — «явява на общинскиятъ съвѣтъ», защото много пжти потери минаватъ прѣзъ едно село, безъ да извѣстятъ на общинскиятъ съвѣтъ. Въ селото мислятъ, че разбойници преминали, подигватъ се и по нѣкогажъ ставатъ сблъсквания. За това потерата да се явява тайно на общинскиятъ съвѣтъ, че е потеря.

М-ръ Цанковъ: Искамъ да отговоря на г-на Цачева, който е противенъ на този членъ, и който по-напредъ говореше противъ това учреждение — потеря. Той каза, че това учреждение потеря има лошо значение предъ общото мнѣние. Именно и азъ бѣхъ съ тази идея, че има лошо значение, както и война, когато става има таково значение. Какво казвахми въ врѣме на войната: изгорѣха ми къщата; това е война. Помните въ врѣме на войната, на колко хора сол-

датитѣ изгорѣха къщитѣ. Но утѣшавахми се съ това, че е война. Дѣто ще каже, че както войната повлича подиръ себѣ си всѣкакви лошащини, тѣй и потерата. Но има лица въ потерата, които си позволяватъ да правятъ лошещини по-много, отъ колкото естествено може да прави една потеря. За туй за да не могатъ да правятъ това, туренъ е този членъ, да се наказватъ строго, и населението да се утѣшава, че има едно наказание за тѣхъ. За туй, желая да си остане члена тѣй както си е.

Д-ръ Цачевъ: Азъ пакъ настоявамъ. Това, което каза г. М-ръ Цанковъ, може твърдѣ добръ тази нужда да се удовлетвори, именно като издаде М-рството на Вжтрѣш. Дѣла единъ циркуляръ до окр. управители, въ който да се каже, да заповѣдатъ на потеритѣ да се придържатъ строго на дѣйствиющитѣ закони и да не правятъ беззакония. Защото самото съществуване на единъ такъвъ членъ дава право на всичкиятъ свѣтъ да мисли, че ние когато сме съставяли този законъ още, сме знаели, че потеритѣ ще правятъ злоупотребления. Нѣщо, което не трѣба да стане, защото всѣко престѣпление се наказва споредъ съществующитѣ закони на страната. А за да се избѣгне отъ това, М-ството на Вжтр. Дѣла може, както всѣки законъ се обяснява, да го обясни съ циркуляръ и да каже на всичкитѣ окржж. управители, да се придържатъ строго потеритѣ о съществующитѣ закони въ страната, и да не правятъ произволи и беззакония, да не зиматъ насилственно храни за конетѣ и да не каратъ селянитѣ да имъ колятъ кокошки, когато влѣзнатъ въ селото и пр. Това може г. М-ръ съ единъ циркуляръ да го направи, а да не фигурира подобенъ членъ въ закона.

М-ръ Цанковъ: Азъ не зная, каква вреда ще има отъ това, ако се тури въ закона. Ние знаемъ, че когато дойде войска, тѣ иматъ воененъ законъ и като влѣзне негдѣ, командирътъ заповѣдва и казва, че строго ще се наказватъ солдатитѣ, които направятъ таквозъ и таквозъ. Не ли има въ закона това? Но тѣ пакъ правятъ което искатъ. Тука се само извѣстява на населението, като е турнато това въ закона, че нѣма да правятъ лошо потѣритѣ. Именно за това казвами, че потерата ще направи вреда, но се туря това, за да се увѣри населението, че нѣма да правятъ лошо. Казва се циркуляръ. Защо? Когато този законъ не е законъ постояненъ, а само врѣмenni правила. За това трѣба да остане, понеже е едно нѣщо, което не вреди. (Гласове: съгласни).

Попповъ: Този членъ трѣба да остане, защото безъ него не може. Потерата като влиза, трѣба нейния старши да извѣсти старѣишинитѣ. Защото ако не обадатъ, може да мине

една чета разбойници, а друга чета потеря и като видятъ нѣкои овчари, може да ги подкаратъ и да стане злѣ.

Л. Дуковъ: Ако се явява на старѣшинитѣ ще бжде умѣстно, както и г. Попповъ каза. Макаръ да не мине прѣзъ село, трѣба да извѣсти, и ще се зиматъ лица безъ разлика на вѣра. Щомъ минува нѣкоя потеря, населението като не е извѣстено за това, ще се уплаши и ще мисли, че минува нѣкоя шайка. Трѣба да се каже, вмѣсто «всѣка община» — «на старѣитѣ да се извѣстява». Тукъ члена си е на мѣсто. А това, което казва г-нъ Цачевъ, че наказанията, трѣбва да бждатъ предвидени отъ закона, то ще му кажа, че го има. Казано е че ще се наказватъ строго, и то се разбира споредъ съществующия законъ. Той не трѣба да се страхува. Остава само да се измѣни думата, вмѣсто «на всѣка община», да се каже: «обявява се на старѣитѣ».

Председателъ: Има още нѣколко души записани, които желаятъ да говорятъ. Желая ли Н. Събрание, да се гласува този членъ? (Желае). Тогава приема ли се съ поправка, вмѣсто «на всѣка община» — «на старѣитѣ въ всѣко село, прѣзъ които минаватъ и пр.»? (Приема се).

Д-ръ Цачевъ: Ще Ви моля, г-да представители, да не бързате.

Председателъ: Моля, да се неотнасяте тѣй спрямо представителитѣ и да не имъ правите забѣлѣжки.

Д-ръ Цачевъ: Има едно нѣщо, което не е предвидено въ този членъ. Трѣба да се предвиди, че потерата се явява, а не както члена говори; инакъ ако да бжде съставена безъ разлика на вѣроисповѣданіе, и ако мине прѣзъ едно село, може селянитѣ да мислятъ, че е една разбойническа шайка. Една подобна шайка съставена отъ Турци и Българи минава прѣзъ едно село и казва, че ние сме потеря. Ако приемете това, трѣба да се притури слѣдующата бѣлѣжка: „Старшия на потерата се снабдява отъ околийскитѣ началници съ единъ откритъ листъ, въ когото се призоваватъ всичкитѣ селски общински управления, да указватъ на старшиятъ съ дѣйствиe за откриване на укривателитѣ на разбойниците.“

М-ръ Цанковъ: Това е естествено, че ще имъ се даватъ такива листове. Туй е естествено. Ако искате може да се прибави.

Л. Дуковъ: Относително забѣлѣжката нѣма какво да се каже, ако желате да се приеме. Но ако искате да се попълни единъ членъ, то може само тогава, когато стане послѣдното четение на законопроекта.

Председателъ: Правилника не запрѣщава, да се правятъ прибавки, когато се гласува първи пътъ.

Д-ръ Цачевъ: (чете още веднѣжъ прибавката. — Виждъ по горѣ).

Председателъ: Приема ли се членъ 9-ий съ прибавката на г-на Д-ра Цачева? (Приема се.)

Докл. Щърбановъ (чете): Чл. 10-ий.

10. „На лицата отъ потерата строго се запрещава да взематъ безплатно отъ населението храна било за себе си, било за своитѣ конѣ.“ (Приема се.)

Секр. Щърбановъ (чете):

„Чл. 11. Въ случай, че нѣкое отъ лицата, които съставляватъ потерата, се рани тежко или убие, на него или на семейството му ще се дава пенсия, съгласно съ закона за полицейската стража.“

Списаревски: Азъ мисля, че 11-ий членъ трѣба да се направи по опредѣленъ и да се знае, кога да се възнаграждаватъ тѣзи, които съставляватъ потеритѣ: да ли когато сж ранени или убити, или могатъ да получаватъ пенсия когато потеритѣ не сж съставени и не дѣйствуватъ и стане самоубийство. Заради това трѣбва да се каже: „когато се убие нѣкой въ изпълнение служебнитѣ си обязанности,» а не когато е въ къщи или въ дома или нѣкой го убие. Опредѣлеността е много хубаво нѣщо.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Мене ми се чини, че този членъ — имамъ пълно убѣждение — трѣбва да се допълни. Този членъ какво казва? този членъ казва: „когато се убие“; но ний знаемъ, г-да представители, че когато единъ човекъ дѣйствува въ една такава служба, може да се случи, щото той да се рани въ ръката или въ крака, и не може вече да бжде ползъенъ на себѣ си, т. е. да може да изважда насжциния си хлѣбъ; той трѣба да се осигори. Заради това, азъ мисля, че тѣй като потеритѣ съставятъ нѣщо особено, не ще да е лошо, да се каже, че трѣбва, когато се разболѣе нѣкой отъ тѣзи, трѣбва да се лѣкува въ правителственнитѣ болници. Освѣнъ това, тукъ щомъ г-да представители приемате, да давате пенсия на единъ човекъ, не премѣнно здравіето на този човекъ трѣбва да се освидѣтелствува, защото ако се не засвидѣтелствова отъ докторъ, интереситѣ на правителството не сж запазени. Може да влѣзе човекъ на служба въ потерата, който не е здравъ, да дѣйствува 2 мѣсеца, послѣ да подаде прошение, да каже че се е поврѣдилъ тогава, когато е билъ на служба; а въ сжщностъ той, когато е влѣзналъ, е билъ боленъ. Заради това, трѣба да се допълни този членъ, за да могатъ да се запазятъ интереситѣ на правителството.

Шивачовъ: Мисля, да се каже тѣй: „въ случай, че лицето, което състави потерата се осакати или умрѣ при ис

пълнение на своите служебни обязанности, на него или на семейството му ще се дава пенсия, съгласно закона за полицейската стража.“ Т. е. ако би някой да се повреди или осакати въ краката или бжде убитъ, да му се дава пенсия на него или на семейството му. Но, ако той си седи у дома си, и въ този моментъ когато се е осакатилъ, не се занимавалъ да лови разбойниците, нѣма да му се дава. Слѣдователно, ако се каже: „ако се осакати, повреди или умрѣ при изпълнение служебнитѣ си обязанности да му се дава пенсия“ и тъй нататъкъ.

М-ръ Цанковъ: Приемамъ прибавката на г-на Чачева.

Анневъ: Въ допълнение на думитѣ на г-на Шивачова ще кажъ, че въ закона за полицейската стража е предвидено, че единъ стражаръ (или единъ потераджия), ще получава, той или фамилията му, само тогава пенсия, ако е билъ тежко раненъ или убитъ (стражаринъ) въ врѣме на изпълнение службата си, а никога когато е въ дома си; слѣдователно излишна е прибавката на г-на Шивачова. А на г-на Чачева ще кажъ, че азъ не вѣрвамъ, да се намѣри единъ човекъ, който да спекулира съ своето здравие, сир. боленъ да отиде въ потерата съ намѣрение: да се изложи да го ранятъ или убиятъ, та да иска послѣ той или фамилията му пенсия. Това не може да се предполага, това сж свършено рѣждиви теории.

Буровъ: Наистинна г-да, азъ не можъ да разбера г-нъ Чачева, какво предлага? Той казва, че вѣнкой, който ще се запише въ потерата, трѣбва предварително да се преглѣда отъ докторъ. Нъ ако този човекъ, слѣдъ като го преглѣда и освидѣтелствова доктора, се разболѣе и умрѣ, тогава какво ще стане съ него? Човекъ може да бжде здравъ и послѣ може да умрѣ. Нъ само онѣзи, които въ дѣйствието се разболѣятъ, и не сж вече способни за работа, на тѣхъ трѣбва да се опредѣли пенсия.

М-ръ Цанковъ: Ми се струва, че щомъ е казано: «съгласно съ закона за полицейската стража, «нѣма нужда да се опредѣлятъ тука случаетѣ. Тамъ е опредѣлено въ кой случай трѣбва, да се такова. Заради това, да не продължаваме. (Гласове: Исчерпано е!)

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 11 съ слѣдующата прибавка на г-на Шивачова и да се каже вмѣсто: «тѣжко се рани или се убие» — «се повреди или умрѣ при изпълнение на служебнитѣ си обязанности». Приема ли Нар. Събрание този членъ съ това измѣнение? (Приема.) Който го приема да си дигне рѣката. (Болшинство.) Нар. Събрание приема члена съ измѣнението предложено отъ г. Шивачова.

Секр. Щърбановъ Чете чл. 12.

«Въ 20 отъ околитѣ съ смѣсено население, лежащи въ окръжията: Силистренско, Варненско, Шуменско, Разградско, Руссенско и Търновско се назначава отъ правителството чрезъ Княжески указъ при вѣнкой околийскитѣ началници по единъ помощникъ отъ мюсюлманското вѣроисповѣдание, който, като е запознатъ съ условията на околията да съдѣйства за прекратяването на разбойничеството, което би се появило въ околията, за отстранение на причинитѣ на изселването на мюсюлманското население, както и за удовлетворение на другитѣ негови нужди».

Шивачовъ: Понеже тукъ се споменува, че тѣзи Околийски началници се назначаватъ да съдѣйствуватъ за прекратяване на разбойничеството, което би се появило въ околията, и освѣнъ това тамъ е казано: «за отстранение на причинитѣ на изселването на мюсюлманското население, както и за удовлетворение на другитѣ негови нужди», То азъ мисля, че не само въ тѣзи околии, за които се спомънува въ проекта, има турци, които се изселватъ; азъ знаа, и други окръжия и околии, въ които има достатъчно мюсюлманско население, и мисля, ако се прибави въ чл. 12-й «и въ други нѣкои околии, дѣто министерството види за нужно», не ще бжде лошо. Напр. въ Севлиеиската околия, тамъ повечето отъ населението е мюсюлманско, и ако би по причина на това изселване, за шестъ мѣсяца да има помощникъ на околийския началникъ не ще да е злѣ. Много ще помогне, както за държавата, тъй и за тѣхъ, защото този помощникъ на Околийскитѣ началници като тѣхенъ събратъ, и знае причинитѣ, ще може да съобщава на правителството, като какви мѣрки трѣбва да се земжъ за спирането на тѣхното изселване. Заради това, съмъ на мнѣние, щото слѣдъ думата «околитѣ» да се каже: «и у други нѣкои околии», гдѣто М-ството намѣри за нужно.

Д-ръ Цанковъ: Азъ приемамъ притурката на г-на Шивачова, тъй щото въ долния членъ трѣбва да се каже: «и у други нѣкои околии», а за сега околитѣ да не се казватъ.

Яневъ: Ми се виждатъ за излишни тукъ тѣзи фрази: «за отстранение на причинитѣ на изселването на мюсюлманското население, както и за удовлетворение на другитѣ негови нужди». Помощника на окол. началникъ, той ли ще стане причина да се отстранятъ тѣзи причини? Той е просто помощникъ за прекратяване разбойничеството, слѣдователно, долнитѣ фрази сж излишни да се спомънуватъ. Околийскитѣ помощници се назначава нарочно за презъ врѣмето на преслѣдването на разбойничеството, а не за отстранение причинитѣ на изселването.

М-ръ Цанковъ: Прекратяването на разбойничеството, тъй и самото разбойничество има началото си още въ това, дѣто мюсюлманското население се изселва; именно то е станало причина да има разбойници по-много. Втората още причина е тази: че дохождатъ тамъ отъ управлението нѣкои съдии или други чиновници, съ които за 2—3 дена немогътъ да се споразумѣятъ, ужъ не имъ разбиратъ отъ языка, и нарочно правятъ нѣкои така; но като има такива който нарочно правятъ това, то произлизатъ незадоволствия, а отъ незадоволствията произлизатъ разбойничествата. Тѣзи двѣ причини сж свързани съ разбойничеството; за туй казватъ това нѣщо, и тази мѣрка, както ви е извѣстно, е врѣменна. Когато се прекратятъ причинитѣ за изселването, тогава ще се прекрати и разбойничеството.

Д-ръ Пачевъ: Тѣй като г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла има добрината да се присѣдини къмъ предложението на г-на Шивачова, то за да бѣде този членъ редактиранъ добръ, трѣбва да има слѣдующата редакция: «въ околитѣ, гдѣто числото на мюсюлманското население превишава числото на българското население, и въ които се укаже нужда, назначава се по единъ помощникъ на околийскій началникъ отъ мюсюлманското население. И тогава члена ще опредѣля всичко ясно, гдѣ трѣба да се назначаватъ помощници и гдѣ нетрѣбва. Ако обичате още веднажъ ще прочета редакцията на този членъ. (Чете още единъ пжтъ).

М-ръ Цанковъ: Недѣйте измѣнява члена, защото въ всѣка околия ще се случи да има 100 кжци мюсюлмански, и ще трѣбва да се назначи и тѣмъ незная какво. Азъ ми се струва, че по-добръ да стои за сега тѣй. Като видимъ, че стане нужно, ние можемъ да назначимъ и другадѣ такива помощници.

Ние трѣбва да научимъ нашитѣ събратия, че тѣ нѣма да бѣдѣтъ назначавани за чиновници, додѣто неизучатъ официалний языкъ на страната. Туй тѣ трѣбва да знаятъ, и да си изучатъ дѣцата на български языкъ. Ние земаме една приврѣмenna мѣрка за да се неизселватъ. Това е извънредна мѣрка вънъ отъ общий законъ, за да се помогне на нашитѣ събратия. За това Ви моля, да си остане члена, както е, и да се укажатъ всичкитѣ околии, гдѣто трѣбва да има помощници на окол. началници. (Гласове: Съгласни!).

Попповъ: Члена да си остане както е, защото г-нъ Пачевъ каза: гдѣто има повече мюсюлманско население отъ българското. То не може да бѣде, защото въ никоя околия нѣма повече мюсюлмани. Това не се прави, защото били по-малко или по-много, но защото имъ е мжно, когато отиде нѣкой

и немогътъ да се споразумѣятъ, защото не разбиратъ языка. Тука не трѣбва да се махнува нищо, а да си остане както е.

Списаревски: Сжщо щѣхъ да кажа, което г-нъ Попповъ . . . (Гласове: исчерпано е!)

Г. Геровъ: Азъ отъ обясненията на г-на М-ра-Президента разбрахъ, че тѣзи помощници, които ще станатъ на окол. началници, ще сж само въ разбойническо врѣме, т. е., ако има разбойници. Азъ тѣй разбирамъ. Заради това, питамъ г-на М-ра, ако нѣма разбойници, или мѣтно врѣме, като се прекратятъ, а зимно врѣме ги нѣма, ще се изваждатъ ли отъ служба помощницитѣ, както онѣзи потеражи, или за всѣгда ще има помощници на окол. началници? Ако е за приврѣменно, тогава трѣбва да се знае, ако ли е за постоянно, пакъ трѣба да се знае. Защото азъ отъ обясненията разумѣхъ, че когато има потери или разбойници, ще се спомага началника или потерята, когато гони разбойницитѣ. Заради това, моля г-на М-ра, да обясни, да ли за всѣкога ще има помощници на околийскитѣ началници, или само, когато има разбойници.

М-ръ Цанковъ: Това е за всѣкога, а не за единъ мѣсець презъ годината. И то е извѣстно, че когато види правителството, че трѣбва да се дигнатъ тѣзи нови учреждения, ще възложи това на Нар. Събрание. Правителството ще види, за колко врѣме ще трѣба да траятъ: да ли за една, двѣ, три или петъ години, и като види, че не сж вече нуждни, ще представи това на Нар. Събрание.

Дуковъ: Члена е твърдѣ хубаво поставенъ. Ако би да се говореше само за разбойничеството, тогава щѣше да се разумѣе г-нъ Геровъ, че щомъ се прекрати разбойничеството ще се уволнятъ и тѣзи помощници; но тука е казано и за изселването, което става всѣкога, а не само лѣтно врѣме, но и есенно. И за да се неизселяватъ турцитѣ, трѣбва да иматъ свои хора, на които да исказватъ причинитѣ, и защо ставатъ. Щомъ се прекрати изселването, трѣбва да се приложи общий законъ, по който, за да бѣде нѣкой чиновникъ, трѣбва да знае официалний языкъ. Но като имаме предъ видъ изселването и разбойничеството, то тѣзи мѣрки ще бѣдѣтъ врѣменни. Тѣй мисля, члена се разбира твърдѣ ясно.

Предсѣдателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по този въпросъ? (Гласове: исчерпано е! Други: да се говори!)

Г. Геровъ Оттеглявамъ си думата.

Шивачовъ: Исканъ да кажа, както каза и г-нъ Цанковъ, че тия помощници ще бѣдѣтъ чиновници на общо основание, както и другитѣ чиновници. Може ли да се прави въ закона за окр. управители и окол. началници, до кога ще се назначаватъ окр. управители? Не. Слѣдователно и

тѣзи помощници ще се назначаватъ, както и другитѣ чиновници. Това е за улѣснение на мюсюлманското население.

Г. Геровъ: Задоволихъ се отъ обясненията.

Списаревски: Желая да узная отъ г-на М-ра на Вжтр. Дѣла: да ли тѣзи помощници отъ мохамеданско вѣроисповѣданіе ще иматъ сѣщата властъ къмъ населението, както окол. началници, при които се намиратъ?

М-ръ Цанковъ: Когато му се казва помощникъ, азъ ми се струва, че всѣка една служба има директоръ, има и помощникъ. Може ли да има сѣщата властъ помощника съ началника? Туй не ще е питаніе. И въ турско вѣрме, мютесарифитѣ имаха помощници, и сега въ Турция валиитѣ, мютесарифитѣ и каймакамитѣ иматъ помощници, но тѣ нѣматъ сѣщата властъ. Тѣ сѣ подъ командата на началницитѣ имъ.

Анневъ: Ако приемемъ теорията на г-на Шивачова, тогава дохождаме въ явно противорѣчие съ заглавието на този законъ. Ако положимъ, тѣзи помощници да се назначаватъ на общи основания, тогава по-добрѣ би било да стане това като прибавка на закона за окр. управители и окол. началници. А теорията на г-на Дукова е по-умѣстна. Той казва, че тѣй като този проектъ или законъ е само вѣремененъ, сирѣчь правилата за прекратяването на разбойничеството, сѣ вѣремени, то се разбира, когато престане да дѣйствува този законъ, ще престанатъ и тѣзи помощници на окол. началници сами по себѣ. Слѣдователно, ако искаме да бждатъ тѣ за всѣгда, то трѣба да направимъ прибавка къмъ закона за окр. управители и окол. началници. Инакъ, теорията на г-на Шивачова е съвсѣмъ крива.

Списаревски: Искамъ да кажа на г-на Министра, че у насъ когато нѣма началника, кой ще изпълнява неговата длѣжностъ? А сега тия помощници, като незнаятъ языка, незная, какъ ще изпълняватъ тази длѣжностъ.

Яневъ: Азъ първи пѣтъ казахъ и настояхъ щото този членъ да се измѣни и тамъ да не фигурира, че помощника ще бжде «за отстранение на причинитѣ на изселяването на мюсюлманското население, както и за удовлетворение на другитѣ негови нужди». Дѣто ще каже, че нашето правителство се туря по-долу, като, че не може да удовлетворява нуждитѣ. Просто да се тури тукъ, че ок. началници въ тѣзи околии иматъ по единъ помощникъ отъ мюсюлманското вѣроисповѣданіе.

Попповъ: Азъ мисля, че не може да се опредѣли властѣта на тѣзи помощници. Споредъ закона, само секретаря може да замѣства началника, когато го нѣма; защото този помощникъ, като не знае официалний языкъ, какво ще прави? Само ще седи.

М-ръ Цанковъ: Да хортуваме за едно нѣщо кога ще престане, това го знаятъ, ми се струва, не всичкитѣ хора. Азъ ми се струва, че живѣли сме въ турско вѣрме, гдѣто имаше помощници и твърдѣ добрѣ знаете, че ако мютесарифитѣ и да имаха помощници, за свои намѣстници оставяха секретаритѣ си, а това го има и въ нашия законъ. Нѣкога секретаря става членъ, нѣкога помощникъ. Не е опредѣлено нийдѣ, че непременно помощника трѣбва да е намѣстникъ на началника. Това остава работа на М-ра, когато ги назначи да даде инструкции, какво трѣба да се прави споредъ обстоятелствата. Недѣйте подига въпроси, дѣто нѣма нужда.

Батановски: Незная, све трѣба да се освѣтимъ. Све е говори за началника, но че дойде вѣрме да отсѣтствува началника, тогава, кой че го замѣнява. Ами ако помощника не го замѣнява, той какво че работи? Ако секретаро изпълнява тая длѣжностъ, той какво че работи? Ако нече да работи, той че е само за лицемѣрство. Щомъ нѣма разбойници, какъвъ помощникъ трѣба? Той си нѣма мѣстото.

Бошнаковъ: Въ закона за окр. управители и окол. началници е казано, че въ случай на отсѣтствието имъ, тѣхнитѣ мѣста се заематъ отъ секретаритѣ имъ. Предъ видъ на обстоятелствата и нуждитѣ, за да иматъ окол. началници, гдѣто има мюсюлманско население, помощници, члена ясно говори, че тамъ ще има по единъ помощникъ. Какво ще прави той? Може само да фигурира, нотой все пакъ ще принесе полза; слѣдователно при отсѣтствието си, окол. началникъ ще назначи своя секретаръ да изпълнява длѣжността му. Помощника ще бжде само да улѣснява турцитѣ, или когато да си извадатъ пашапорти или когато нѣщо незнаятъ отъ официалний языкъ и т. п. и той ще ги изучава. Нека оставимъ члена както е, защото въ закона за окр. управители и окол. началници, всичко е предвидено.

Предождателъ: Приема ли се 12 чл., както стои въ проекта? (Приема се). Който го приема да си дигне ржката. (Болшинство).

Давамъ за 10 мин. отиди.

(Послѣ распускъ).

Предождателъ: Моля г-на докл. да продължава.

Докл. Щърбановъ (чете):

Чл. 13. «Околитѣ, въ които се назначаватъ подобни помощници, сѣ слѣдующитѣ:

1) Въ Силистренский окръгъ: Силистренска, Аккаджларска и Куртъ-Бунарска.

2) Въ Варненский окръгъ: Варненска, Добричска, Провадийска и Новоселска.

3) Шуменский окръгъ: Шуменска, Ески Джумайска, Османъ-Пазарска, Преславска и Ново-Пазарска.

4) Въ Разградский окръгъ: Каменларска, Попповска и Разградска.

5) Въ Руссенский окръгъ: Руссенска, Бъленска, Тутраканска и Балбунарска.

6) Въ Търновский окръгъ: Кесаревска околия».

Попповъ: Тукъ въ Варненския окръгъ една околия не фигурира. Не знамъ, да ли е опущение, или понеже тамъ има малко жители — именно Вълчанската околия.

М-ръ Цанковъ: Вълчанската околия не фигурира, защото нѣма нужда.

Председателъ: Приема ли се чл. 13 отъ законопроекта? (Приема се).

Докл. Щърбановъ (чете):

Чл. 14. «Заплатата на тия помощници ще бѣде 120 или 150 лева споредъ разреда, къмъ който принадлежи надлѣжната околия».

Батановски: Тука се забѣлѣзва 120 или 150 лева, но има околии отъ първи, втори и трети разредъ, тъй щото трѣбва да се забѣлѣжи, колко се пада на всѣка околия.

М-ръ Цанковъ: Околитѣ сж 2 разреда, за това сж забѣлѣжени 120 и 150.

Председателъ: Приема ли се 14 чл. отъ законопроекта? (Приема се).

Докл. Щърбановъ (чете):

Чл. 15. «Разноснитѣ по съдържанието на тия помощници, ще се покрятъ отъ икономитѣ, които ще послѣдватъ отъ расформированието на остатѣцитѣ отъ Драгунския корпусъ».

М-ръ Цанковъ: Струва ми се, че е по-добрѣ да се махне този членъ отъ тукъ, защото отъ драгунския корпусъ нѣма остатѣци. Когато дойде на редъ бюджета, азъ ще туря особена статия; но сега този членъ не трѣбва.

Шивачовъ: Азъ мисля, че понеже се предполага, тѣзи помощници да се назначатъ още отъ сега, то да се каже, че разноснитѣ ще се зематъ отъ остатѣцитѣ на М-ството на Вжтр. Дѣла. Ако ли г. М-ръ предполага, да ги назначи отъ 1 януарий идущата година, тогава е другъ въпросъ.

М-ръ Цанковъ: Ще се зематъ общитѣ остатѣци, а за напредъ въ бюджета ще положи особена статия.

Шивачовъ: Тогава члена ще гласи така: «разноснитѣ по издържанието на тѣзи помощници ще се покрис отъ общитѣ остатѣци по М-ството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла».

Председателъ: Приема ли се члена съ промѣненито, което направи г. Министръ на Вжтр. Дѣла? (Приема се).

Докл. Щърбановъ (чете):

Чл. 16. «Членовѣтѣ 2 и 3 отъ устава за полицейската стража се отмѣняватъ и замѣстятъ съ слѣдующий: Като полицейскитѣ участѣци сж унищожаватъ на вредъ въ Княжеството, всичкитѣ стражаре ще се намиратъ при управле-

нието на околийскитѣ началници и отъ тамъ тия послѣднитѣ ще ги распрачатъ по мѣстата, гдѣто тѣ сж длѣжни да изпълняватъ полицейски обязанности».

Анневъ: Азъ ще помоля г. М-ра да каже, на какви съображения унищожаватъ участѣцитѣ въ околията.

М-ръ Цанковъ: Участѣцитѣ се унищожаватъ, защото стражаритѣ не правѣха друго, освѣнъ да спятъ, сѣдятъ и да злоупотрѣбаватъ околнитѣ села. Въобще не вършатъ нищо, а още подбутватъ селенитѣ да правятъ дагии и тъй развращаватъ народа. Тѣ трѣбва да бѣдатъ при околийскитѣ началници. Ако има нѣйде проходъ или клисура, дѣто минуватъ ижтници и дѣто могатъ да ставатъ лошагии, тамъ окол. началникъ има право да ги употрѣби и въобще всѣкъждѣ, дѣто види за нужно, а не да ги раздѣли по селата и да докарва бели на селенитѣ.

Бошнаковъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на Министра, че може да има такива, които само обременяватъ населението, но въ сжщо време ще кажа, че въ една околия, която има 7—8 часа пространство или 30—60 села, тамъ участѣцитѣ сж необходими. Напр. въ едно село се случватъ побои или разбойници се появятъ, и ако всичкитѣ жандарми сж събрани въ центъра на околията, то отъ дѣ ще узнаятъ че е станало таково нѣщо. Или случи се, че трѣбва да се занесе нѣкоя екстрена бумага, кой ще я занесе? Или се появятъ разбойници и като нѣма полицейски участѣкъ, кой ще земе мѣрки противъ тѣхъ? За това, въ закона за полицейската стража се предвиждатъ участѣци. Азъ се съгласявамъ съ г-на М-ра да направи на началницитѣ строги бѣлѣжки. А участѣци трѣбва да има и по селата. Азъ указахъ причинитѣ и вѣрвамъ, че г. М-ръ ще се съгласи.

М-ръ Цанковъ: За да се даватъ извѣстия за разни произшествия, на общинскій кметъ се дава полицейска сила и той си има своя мѣстна стража, съ която може да дава извѣстие на окол. началникъ или, въ случай на нужда, да употрѣби опълчението. То ще каже, че не е нужно да има тамъ особенни стражари, които да даватъ свѣдения; колкото за пощенскитѣ съобщения пакъ се употрѣбыва селото, а не полицейска стража. Въ полицейската стража тѣ сж чорбаджи, които употрѣбыватъ селенитѣ стражари за работи. Нека дойде г. Бошнаковъ въ М-ството и да види, колко оплаквания има отъ тѣзи стражари. Трѣбва да си припомнимъ времето на турското управление: тогава нѣмаше такъвъ редъ както сега въ България, но ние се смѣтаме по-цивилизовани. Тогава нѣмаше въ селата участѣци и селенитѣ не се караха толкозъ; именно защото тѣзи участѣци даватъ причина да се каратъ селенитѣ. Слѣдователно унищожението е неизбежно, както

отъ икономическа, тъй и отъ морална страна; защото така се развращава населението.

Лазаръ Дуковъ: Азъ не съмъ на мнѣние да ги нѣма, но съмъ съгласенъ съ г-на М-ра, че ако сж въ центъра на околията ще вършатъ сжщото. Ний имаме сега по селата добръ свързана поща и нѣма днесъ община, която да нѣма поща, която поща отива и дохожда редовно 2 пжти въ седмицата, а ако има извънредно писмо отива всеѣки частъ.

За това, ако има писмо отъ общината до управлението или обратно, при общинскитѣ съвѣти по селата, стои човѣкъ, който извършва всеѣка работа. Ако ли има нѣкого да закарать, било безъ паспортъ, било нѣкое подозрително лице, отъ селската милиция се даватъ двама, които го придружавать. Като сж събрани стражаритѣ въ центъра, околийскій началникъ има възможность да ги употреби тамъ, дѣто трѣбва и колкото трѣбва. За това съмъ на мнѣние, че не трѣбва полицейски участъци.

Шивачовъ: Преди всичко ще кажа, че разглеждаме законопроектъ: съвременни мѣрки за прекратяване разбойничеството. Противъ самия членъ ще кажа, че има нѣкои околии, дѣто разстоянието отъ селата до центъра е 45—50 версти. И ако стане нѣкое престѣпление, или нѣкоя кражба, или пакъ се появять разбойници, то до дѣ съобщи кмета на окол. управление, тѣ ще иматъ време и възможность да избѣгатъ. Освѣнъ това, когато нѣкой участъкъ е далечъ отъ околията, то има и по-голяма гаранция за тишината. Слѣдователно, ако нѣкой разбойникъ се появи въ района на такъвъ участъкъ, той знае, че тамъ има стражари, които рано могатъ да го преслѣдватъ. Но щомъ се дигне участъка, то разбойниците по-лесно ще може да върлуватъ.

М-ръ Цанковъ: Ако въ тѣзи участъци има 5—8 души стражари, и ако се появять разбойници, тѣ глѣдатъ да се скриятъ, по кюшетата, да ги не убиятъ и никаква помощ не даватъ на населението. Има твърдѣ много оплаквания въ М-вото, и който желае може да ги прочете. Азъ казвамъ, че стражаритѣ се даватъ на распорѣжение на околийскитѣ началници. Слѣдователно, ако въ нѣкоя околия се види нужда отъ стражари, окол. началникъ ще ги турне. Но думата ми е, да нѣма такива развалени пунктове, дѣто стражаритѣ да стоятъ безъ работа. (Гласове: съгласни). Окол. началникъ може да намѣри за нужно въ нѣкоя клисура и даже въ нѣкое село да турне приврѣменно стражаритѣ да стоятъ; а не постоянно да сж тамъ и селенитѣ да имъ носятъ вода и да имъ чистять коньетѣ, па и да имъ даватъ бадехава кокошки.

Яневъ: Чудно ми се види, дѣто г-нъ М-ръ обвинява стражаритѣ, че се крияли. Но да оставимъ това на страна. Азъ

знамъ по опитъ, че участъцитѣ, които стоятъ по 7—8 часа далечъ отъ центъра на околията сж нуждни, защото, ако стане нѣкое произшествие, то по-близкитѣ села могатъ по-скоро да извѣстятъ за туй и да се зематъ мѣрки, до дѣ се распорѣди окол. началникъ самъ. Ние правимъ тукъ законопроектъ за потерата, която може да се намира 5—6 часа далечъ отъ мѣстото, дѣто е станало произшествието и кой ще иде тогава на помощъ, ако нѣма на близо стражари. А пакъ колкото за туй, че се земала безплатно храна отъ селенитѣ, за туй да се направи такса, по която сж длѣжни да плащатъ, въ противенъ случай да имъ се не дава храна. Но щомъ се унищожатъ участъцитѣ жандармитѣ 50 души ще се събератъ въ околията и като се раздѣлятъ на чети па отидатъ въ нѣкое село, то, разбира се, че е длѣжно да ги храни, но тѣ ще си заплащатъ. Това сжщо е ставало и въ участъцитѣ, за това съмъ на мнѣние по никакъвъ начинъ да не се дигатъ участъцитѣ, защото въ такъвъ случай ще видите, че туй не е практично; а именно практиката ни учи, че е по-добръ да имаме участъци, отъ колкото да ги дигнемъ. За това настоявамъ да има участъци.

М-ръ Цанковъ: Азъ не знамъ каква е тази практика, че за преслѣдванието на разбойниците, стражаритѣ сами да влизать въ четитѣ. Тѣ нѣматъ това право, но окол. началникъ трѣбва да ги назначава. Азъ ви увѣрявамъ, че нѣма никаква разлика, ако сж по участъцитѣ, или всредъ околията. Тѣ не принасятъ никаква полза, и въ пренасянието пошитѣ, защото тѣ сж чорбаджии и сами, ако има нѣкое писмо да се занаса, проваждатъ селскитѣ стражари да го носятъ, а тѣ сѣдатъ тамъ като аги.

Бошнаковъ: Азъ казахъ че до некадѣ е нужно, да има полицейски участъци въ околийтѣ. Сега ще го подкрепя съ фактове. Въ началото на мѣсець августъ обраха нѣколко души на Сѣвливеский пжтъ за съжаление на населението. Куцинския участоковий старший отиде да посрѣщне шайкитѣ при Радолево 8 часа далечъ. Тамо полицейски старший зе мѣрки на врѣме. Полицейски участъци въ Османъ-Пазарската и Кесаревската околии сж необходими понеже има разбойничество. Защото дѣйствително, ако въ едно село отъ 2—300 кжши да нѣма стражари, които да предпазватъ сѣки скандалъ, който може да стане тамо, тъй сжщо които би да съдѣйствувать на кмета при събиране даждитѣ, ще бжде твърдѣ затруднително. Че сж необходими, доказано е, ми се струва, квадратно. На много мѣста може би да сж безполезни, но на много мѣста сж много полезни. По мое мнѣние да се исключи отъ този членъ! «членовѣтъ 2, 3 отъ устава на полицейската стража, и да се каже: «Око-

лийский Началникъ отмѣнява полицейскитѣ участъци по неговото усмотрение.» Въобще полицейскитѣ участъци сж на мѣстото си, и сж полезни. Азъ наведохъ примѣри и вървамъ, че г-нѣ Министра ще се съгласи съ това.

М-ръ Цанковъ: Струва ми се, че тамъ, гдѣто се обраха хора около Бѣла и Севлиево, не чухме, че сж уловили нѣкого или че сж се сражавали. Разбойницитѣ зели паритѣ на хората и си заминали може би и презъ нѣкой участъкъ.

По крайней мѣрѣ публиката не е чула за такова нѣщо и вѣстницитѣ не сж писали за него, че се сражавали или били стражари съ разбойницитѣ.

Д-ръ Цачевъ: По-напрѣдъ, г-да представители, чухте, че г-нѣ Министръ каза, че въ турското врѣме по селата немало стражаре. Това е истина и дѣйствително, когато турското господарство владѣеше въ нашата страна, по селата нѣмаше стражари и всичкитѣ бѣха въ центроветѣ на мѣджлиитѣ каймакамици и мутасерифлициитѣ. Но организацията въ турско врѣме бѣше съвсѣмъ друга, и нашата е пакъ друга. При всичко това, г-нѣ Министръ знае, че сѣки окръгъ имаше 20—30 души, които бѣха стражаре и наричаха се каралие, и които исклучително преслѣдваха постоянно разбойницитѣ, тѣ обикаляха по всичкитѣ селски общини да изучаватъ обстоятелствата и да даватъ свѣдения на правителството. Слѣдователно, ако г-нѣ Министръ поддържа тази мѣрка, че е добра, както се е практикувала въ турското врѣме, то трѣба да приеме г-нѣ М-ръ на Вжтрѣшнитѣ Работи, че непрѣменно трѣба да има чети, които да обикалятъ постоянно селата; защото самитѣ полицейски стражари, които сж 5, 6 или 7 въ участка, немогжтъ да праватъ това, като немогатъ да се оставятъ селата безъ стража. А колкото за това, което каза г-нѣ Бошнаковъ, че трѣба жандарми да съдѣйствуватъ на кмета при събиранieto на даждията, то въ турското врѣме въ селата, гдѣто кмета не може да събере данъка, той явява на администрацията и тя му дава единъ стражаринъ, специално да го улесни при събиране данъка.

Тая нужда по този начинъ може да удовлетвори, но относително до разбойницитѣ, трѣба да има постоянни чети, които да ходятъ по дирата за разбойницитѣ и да забикалятъ по всичкитѣ села; и тѣй веднѣжъ ще минжтъ презъ разни общини и ще узнаятъ, какво се върши въ тѣхъ. Тази мѣрка именно е полезна тамо за оная частъ на България, за която се прави единъ привременъ правилникъ за преслѣждане на разбойницитѣ.

Колкото, както нѣкои разбраха г-да, че е имало това друга цѣль, то азъ ще кажъ, че това е средството, което

е съвсѣмъ нужно за преслѣждане на разбойническитѣ шайки; и тия чети ако иматъ нѣкое съмнение, и видятъ какво се върши, то тѣ ще донасятъ вѣднага на административната власть.

Въ една околия която има 60000 жители, на осановане на устава за полицейската стража, трѣба да има 60 жандарми. Какво ще правятъ тѣ въ центрѣтъ? Тамо достатчно е да стоятъ постоянно 20 души, и двѣ чети по 20 души постоянно да забикалятъ селата. Отъ това нѣма да става никакво притѣснение. Тѣзи полицейски трѣба да се снабдятъ съ добри оружия, и тогава ще видите, че разбойници нѣма да сжществуватъ въ Княжеството. Но сега тѣ сжществуватъ, защото полицейскитѣ не ги преслѣдватъ. Колкото за случката, за която приказва г-нѣ Бошнаковъ, именно при Куцино, тамо като се появила шайката, събрали хора, които косили сено съ коситѣ да я преслѣдватъ. Между това шайката е минжала между Круша и Куцина, и хората като били на ливадитѣ, имали да гонятъ една шайка отъ 16 души много по-добрѣ въоружена отъ колкото нашитѣ стражари, защото имала пушки мартинки. Каква полза можеха да принесжтъ тѣзи преслѣдователи? И тѣй по-нататѣкъ.

Предсѣдателъ: Има още 7—8 души записани. Желаетъ ли Нар. Събрание да се продължава? (Желаетъ).

Л. Дуковъ: Азъ нѣма да говоря за това, за което говори г-нѣ Цачевъ, какъ се практикувало въ турското врѣме. Тука се говори за членъ 2 и 3 отъ устава за полицейската стража. Да се ограничимъ върху тѣхъ. Г-нѣ Бошнаковъ показва на това, че стражаритѣ трѣба да помагатъ да събиратъ даждията. За това, ще му отговоря, закона за общинитѣ дава право на общинското управление, какъ да се събиратъ данъцитѣ. Подиръ това правителството нареди и бирницитѣ, на които даде власть да зематъ даждия като и испродаджтъ имуществото. Кмета си има свои опредѣлени права. Но има фактове че селянитѣ по-сжхпватъ тѣй строго, като на пр. въ Вни-кюй, когато стражари затворили канцеларията и отишли да се веселятъ нѣкѣдѣ, то се извѣстиятъ хората, че имало въ гората нѣкои хора, които искали хлѣбъ. Но като извѣстиятъ на участъка, то нѣмало стражари. Тогива селянитѣ въ една минута сами се спускатъ и ги хващатъ и като имъ преглѣдали книгитѣ, намѣри се, че събрали пѣти и отиватъ отъ Цариградъ . . . (Шумъ. — Не чу се).

Околийски началникъ ако има на распорѣжение достатчно число жандарми, той завчасъ може да ги проводи тамо, гдѣто има нужда за тѣхъ. А това, което се е прак-

тикувало въ турското врѣме, че сж ходили чети, то бѣше тогива друга наредба; общинитѣ не бѣха свѣрзани съ пошитѣ, нѣмахме общински свѣти като сега, но сега слава Богу сичко е хубаво, и е нѣщо по-добро сега. Но да насърдаваме началника, че не може да проважда стражари въ еди кое мѣсто или село, и тогива не остава освѣтъ да приемемъ този членъ. Друго би било, ако би той немогълъ да проводи стражаритѣ по своитѣ възглѣдове.

Г. Геровъ: Да стоятъ стражаритѣ на участъци, азъ не виждамъ никоя полза. Общинскій законъ предвижда, че кметовѣ сж задължени да извѣстиватъ на администрацията, и както същевременно каза и г-нъ Дуковъ, имаше и наредени пощи. Че ще стоятъ и съ това, че щѣло да се обезпечи населението, това виждамъ съвършено за излишно. На Бѣленския пѣтъ имаше стражари, и за това търговцитѣ минуваха по-свободно. Но ако да знаяхъ че нѣма стражари, щѣха да се предпазятъ и да зематъ по-добри оружия. А тука глѣдаме, че стражаритѣ сж свѣрзани, и разбойниците уловиха 50-60 души търговци, които и обраха. Но ако стражаритѣ се събрани на едно мѣсто, то началника въ минутата ще преслѣдва разбойниците. Другояче, когато стражаритѣ сж разпръснати по участъци, и преди да ги потърси не остава освѣтъ отъ какъ стане самичекъ, да се качи на конъ и да отива да ги преслѣдва. Какво ще прави самичекъ? Нищо. За това, азъ мисля, че е подобро, да се прибератъ стражаритѣ на едно мѣсто, и началника ще се распореджа споредъ нуждата. Още да се прибави, както на Бѣленския пѣтъ, Севлиевския, Козлудженския и Османъ-Пазарския дервенти, че може да се постави единъ караулъ; но по селата да стоятъ и да пиятъ студена вода, ядѣтъ кокошки и лежатъ на дебела сѣнка, това го не разбирамъ.

Да се съберятъ на едно мѣсто и началника може да върши по-добро работа, ако ги има на расположението си. (Съгласни).

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание, да се продължава? (Желаетъ! Нежелаетъ!) Има записани много лица и ще се продължава още много врѣме. Нека Нар. Събрание да се произнесе. Азъ нѣмамъ власт да спрѣ разискванията. (Гласове: Искерпано е! Не е!) Които г-да желаятъ, да се продължи разискването да си дигне ржката. (Меншество). Нар. Събрание се произнесе да неставатъ вече разисквания по този въпросъ. Полагамъ на гласуване чл. 16-ий отъ законопроекта.

Шивачовъ: Искамъ думата.

Председателъ: Народ. Събрание се произнесе, че разискванията трѣбва да се прекъснатъ. (Искерпано е!)

Шивачовъ: Азъ искахъ само да кажа, че г-нъ председателъ предложи напредъ сѣщия въпросъ, а чини ми се, че имаше нѣколко души записани, които желаяха да говорятъ и щомъ Народно Събрание се произнесе, че трѣба да говорятъ, тогава трѣбваше всички да си изскажатъ своето мнѣние, които сж били записани. До колкото зная, азъ искахъ думата понапредъ.

Председателъ: Г-ну Шивачову докривява, че не може да говори. Но азъ ще констатирамъ едно нѣщо, че теорията на г-на Шивачева не е записана въ правилника, и Народното Събрание сѣки пѣтъ може да се произнесе дали да се продължаватъ разискванията или не, имало ли записани повече лица или не. И самата работа показва, че тѣй трѣбва да бѣде. Защото, щомъ Нар. Събрание намѣри, че въпроса е доста освѣтленъ, безъ да глѣда записанитѣ по преди или послѣ лица, рѣшава да се прекъснатъ разискванията. Полагамъ на гласоподавание чл. 16 отъ законопроекта и моля ония г-да представители, които го приематъ да си дигнатъ ржката. (Гласове: Да се прочете!)

Докл. Щербановъ (чете):

Чл. 16. Членовѣ 2, 3 отъ устава за полицейската стража се отмѣняватъ и замѣстятъ съ слѣдующий: „Като полицейскитѣ участъци сж унищожаватъ на вредъ въ Княжеството, всичкитѣ стражаре ще се намиратъ при управлението на околийскитѣ началници и отъ тамъ, тия послѣднитѣ, ще ги распрачатъ по мѣстата, гдѣто тѣ сж длѣжни да изпълняватъ полицейскитѣ обязанности.“

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание чл. 16 отъ законопроекта? (Приема). Които го приема, да си дигне ржката. (Болшинство.) Има пълно вишегласие.

Д-ръ Цачевъ: Въ този законъ има недостатъци, и азъ искамъ да се вмѣстятъ нѣкои членове, които г-нъ Министръ не е предвидѣлъ, и които практиката показва за полезни.

Всички, г-да представители, знаете, какъ упражняватъ дѣйствиата си потеритѣ. Вий знаете, че тѣ сѣкогн преслѣдватъ до границата на окръга; и ако се появятъ разбойниците въ Търновския окръгъ, на пр. въ село Дръново, то яви се потера и отиде и ги преслѣдва до границата на Севлиевския окръгъ. Тогава тази потера казва; азъ си изпълнихъ своето задължение и оставя разбойниците свободно да си преминуватъ, и да развиватъ своето разбойничество въ другъ окръгъ — въ съседния окръгъ. За това азъ мисля, че е неизбѣжно да се добави такъвъ членъ:

„Границитѣ на окръжитѣ неспиратъ потеритѣ въ преслѣждане на разбойниците; напротивъ старшитѣ на потеритѣ зематъ мѣрки за да получатъ съдѣйствието на потеритѣ отъ съседния окръгъ.“ Но като се прие въ закона

„околия“ то може да се каже: „Границата на Околията не-спиратъ и пр. съдѣйствието на потеритѣ отъ съсѣднитѣ околии.“ Защото тъй се практикува у насъ.

М-ръ Цанковъ: Струва ми се, че тъй не трѣба. Такиви работи се правятъ въ условия между двѣ царства, ако правятъ законъ за преслѣдване на разбойниците; тогава турятъ такъвъ единъ членъ. Защото отъ едно царство не може съ оръжие да се премине въ другото. Но тука се прави законъ за България, и отъ единъ окръгъ може да се мине съ оръжие въ другъ; никой го не спира. И струва ми се, че жандаритѣ неизискватъ за това особено разрѣшение, а свободно си отиватъ. Да се тури това не е вредно, но ми се струва, че отъ общинския законъ това се разбира. Потеритѣ могатъ да преслѣдватъ по цѣлото Княжество една чета.

Шивачовъ: Азъ нѣма да говоря по предложението на г-на Д-ра Цачева, а само ще заявя, че одева, когато се гласоподаваше, нѣмаше вишегласие.

Председателъ: Земамъ Ви думата. Не сте Вий, който констатира вишегласието. Има квестори, има бюро и правилника дава на бюрото право да го констатира. Отнемамъ Ви думата.

Шивачовъ: Добръ! Ако обичате произволно...

Председателъ: Правилника ми дава това право, да не се повращае върху въпроси рѣшени. И азъ не зная, ако съки представителъ, ако рѣшението не стане по неговата угода, да контестира гласоподаванието, и поиска да се рѣшава отъ ново, тогава не зная кога ще свършиме.

Шивачовъ: Искамъ да се гласува още веднѣжъ... Ако знаемъ че всичко зависи отъ Васъ... (Шумъ).

Председателъ: Разумѣва се, че констатирание на вишегласието зависи отъ насъ. Вий сте тукъ единствения чловѣкъ, който казва, че нѣмало вишегласие и азъ мисля, че нѣма нужда да слушамъ вашитѣ приказки.

М-ръ Начовичъ: Мисля, че г-нъ Шивачовъ не губи нищо, защото този законъ ще се чете въ послѣдния пѣтъ, и тогива, той може да иска измѣнение на този членъ, за който казва, че нѣмало вишегласие. Но втория пѣтъ не може да се констатира, имало ли е вишегласие или не; това не е позволено.

Г. Геровъ: Ако позволява, г-нъ Председателъ, нека се вотира още еднажъ, защото може би г-нъ Шивачовъ е вървялъ срѣщу слънцето и не е видѣлъ болшинството.

Анневъ: И азъ щѣхъ да забѣлѣжа това на г-на Председателя...

Председателъ: Земамъ Ви думата. Върху рѣшени въпроси, не можете да се повръщате.

Анневъ: Азъ ще забѣлѣжа друго нѣщо. Азъ мисля, че властта на председателя не е неограничена. Азъ не претендирамъ да се гласоподава вторично. Азъ друго нѣщо щѣхъ да кажа. Вие казахте, че въпроса е изчерпанъ...

Председателъ: Нар. Събрание го каза.

Анневъ: Имаше още 7 или 8 души да говорятъ и азъ нѣмахъ случай да си дамъ мнѣнието върху този параграфъ, като мисля, че съмъ много или малко компетентенъ върху това. Г. Дуковъ говори 10 пѣти, а азъ ни единъ пѣтъ. Слѣдователно, на какво основание ми се зема правото, а на г. Дукова се дава случай да говори 15 пѣти.

Председателъ: Г-нъ Анневъ! И азъ съжалявамъ твърдѣ много, че не се чу мнѣнието Ви, защото зная че сте компетентенъ тукъ по този въпросъ, но вината е само Ваша, защото азъ забѣлѣжвамъ всѣкого, когато си дигне рѣката. Г-нъ Дуковъ е два или три пѣти дигалъ рѣката си преди Васъ. И Ви, когато дигнахте рѣката си, забѣлѣжихъ Ви, но Вие стояхте на второ мѣсто, преди Васъ бѣше г-нъ Батановски, и Нар. Събрание рѣши да се спрѣтъ препирнитѣ. Ако бѣхте дигналъ рѣката малко по преди, щѣхте да имате случай да говорите; но нищо не е изгубено, има второ четение. Относително, до предложението на г-на Цачева, можемъ да го оставимъ за при второто четение.

Д-ръ Цачевъ: Имамъ още 3 или 4 предложения, които трѣба да се притурятъ, защото сж подкрепени отъ 32 души. Тѣ могатъ и при второто четение, но азъ мисля да се изслушатъ при първото четение, защото при второто четение, ще се гласува закона изцѣло.

Председателъ: Ако г-нъ Цачевъ настоява, може да направи предложенията си сега. (Анневъ: какъ е!) Но ако намира за по-удобно да ги направи при второто четение, нѣма да загуби нищо.

Д-ръ Цачевъ: Когато се чете втори пѣтъ, чете се изцѣло, слѣдователно, тогава трѣба изцѣло да се четѣтъ и моитѣ предложения, за да се не губи врѣме. При второто четение ще губимъ врѣме безъ полза; а сега ако се намѣрятъ умѣстни, ще се турятъ въ закона, ако ли сж неумѣстни ще се отхвърлятъ.

Анневъ: Азъ незная, защо г-нъ Д-ръ Цачевъ настоява именно сега да се разгледватъ предложения, когато той е най голѣмия формалистъ. Ние не можемъ да останемъ тукъ до 6 часа; за това да ги остави за послѣдното четение.

Председателъ: Чл. 25-й отъ Вжтр. Правилникъ казва (чете го): Така щото азъ мисля, че г-нъ Цачевъ се е убѣ-

дилъ сега, че при второто четение могат да ставатъ предложения. Слѣдователно, азъ мисля, че никой не му отнема правото, при второто четение да прави предложения.

Шивачовъ : До колкото разбрахъ, г-нъ Цачевъ се държи правилника и казва, че понеже при първото четение не се изисква никакво поддържане отъ $\frac{1}{4}$ представители, за това желае да направи тѣзи прибавления сега. Сега, ако г-нъ председателъ тури на дневний редъ сѣщия законопроектъ, да се чете пакъ първо четение, тогава може и безъ $\frac{1}{4}$ отъ представителитъ да е подкрепено. (Предсѣд: тѣ сѣ подкрепени.) Сега, понеже заявявате, че трѣба да ги направи, значи, че сѣщия проектъ не е свършенъ; слѣдователно трѣба пакъ да се тури на дневний редъ: продължение на сѣщия законопроектъ.

Предсѣдателъ : Г-нъ Шивачовъ да ми каже тогава, като туримъ на дневний редъ продължение на законопроекта, какво ще разискваме. Азъ мисля, че сѣщиятъ членове на законопроекта сѣ свършени; слѣдователно и продължение на този законопроектъ не може да има, освѣнъ забѣлжитъ, които могатъ да станатъ при второто четение.

Батановски : Този законопроектъ има 16 члена, но г-нъ Цачевъ желае още 4 други члена да се прибавятъ. Бѣлки ще сѣ полѣзни. Нека ги чете, и ако се неприематъ тогава ще си ги земе надирѣ.

Шивачевъ : Азъ мисля, че Нар. Събрание, като му се представи единъ законопроектъ не е ограничено, че трѣба непременно да има 16 члена или ако има само 10 члена, 10 да приемемъ. Нар. Събрание може да отхвърля може и да прибавя. Г-нъ Цачевъ желае да прибави нѣколко члена; но понеже нѣкои отъ г-да представителитъ заявиха, че е кжсно, значи, че не е свършенъ още законопроектъ и трѣба да се тури на дневний редъ за други день, когато има да станатъ още нѣкои членове.

Дукъвъ : Азъ не разбирамъ тѣй допълнение на законопроекта. Ако се разисква единъ законопроектъ, то могатъ да станатъ прибавки по между разискванието на поединни членове; а ако искатъ нови членове да се прибавятъ, за това начина се показва, въ 25 чл. на правилника, какъ да ставатъ тѣ, и както г-нъ председателъ има честта да разясни, това става въ последното четение. Азъ не съмъ противенъ, ако е полезно, да се прибавятъ членове, но закона явно казва какъ да се прибавятъ, и не е тѣй, както мисли г-нъ Шивачевъ, че второто четение ще имаме за първо. Този законъ има 16 члена, ние ги приехме, и ако има нѣкой да прибави нѣщо, това може да стане при второто четение.

Батановски : Настоявамъ, че трѣба г-нъ Цачевъ да прочете своитѣ членове; защото ние да се произнасяме безъ да знаемъ какво сѣ, не е възможно.

Предсѣдателъ : Никой не е казалъ, че нѣма да се четатъ предложенията на г-на Цачева. Само е казано, че ще се четатъ въ друго засѣдание, защото както виждате, г-нъ М-ръ на Вжтр. Дѣла, къмъ когото се отнасятъ тия предложения, си е отишълъ.

Шивачевъ : Относително до отлаганието въ друго засѣдание, азъ не съмъ противенъ; но тогава ще слѣдва продължение на законопроекта. Защото азъ не желая на пр. поддържането на $\frac{1}{4}$ представители, понеже имамъ право да правя прибавки при първото четение. Слѣдователно, щомъ не може днесъ до се глѣдатъ, значи, че първото четение не е свършено.

Предсѣдателъ : Азъ ще подложя въпроса, който подигна г-нъ Шивачовъ на рѣшението на Нар. Събрание. Ако Нар. Събрание се съгласи, че слѣдъ като се свърши законопроекта могатъ да ставатъ прибавки въ друго засѣдание, азъ нѣмамъ нищо противъ това.

Г. Геровъ : Азъ ще кажа, че Нар. Събрание рѣши това. Въ сѣщия день, когато се предложи, може да се разисква.

Д-ръ Цачевъ : Отказвамъ се отъ предложенията си, защото тукъ виждамъ само губение врѣме. До сега бихъ го прочелъ 20 пжти. Отказвамъ се, отказвамъ се отказвамъ се.

Предсѣдателъ : Понеже г-нъ Цачевъ се отрича отъ своитѣ предложения, то не трѣбва повече да се говори за тѣхъ. Но той много се лѣже, ако мисли, че нѣкой билъ противъ тѣзи предложения. Познато е, че тукъ много пжти се губи врѣме по причина само на г-на Цачева, и никой нѣтъ събранието, като не му е оспорявало правото да ги прави, сега не може да се каже на Нар. Събрание, че се допуска да станатъ работи, които не сѣ редовни. Азъ казахъ защо не може да се разискватъ сега неговитѣ предложения: именно по причина, че М-ра на Вжтр. Работи вече го нѣма тукъ. Нар. Събрание мисли ли, че трѣбва да се гласува върху единъ законъ внесенъ отъ единъ М-ръ, когато него го нѣма тукъ?

М-ръ Начевичъ : Азъ не мога да разбера отъ гдѣ произлизатъ тѣзи сѣрдения, и на какво се основаватъ. На г-на Цачева се каза, че законопроекта не се е гласувалъ още окончателно, но че ще се разглѣда още вторий пжтъ. Мжчно ли е да се намѣратъ още 10 души представители, които да подкрѣпятъ неговитѣ предложения. Но ако не намѣри 10 души, които да го подкрѣпятъ, тогава се разбира само по себе си, че неговитѣ предложения ще се отхвърлятъ отъ Събранието. Слѣдователно тѣзи предложения могатъ вторий

пхтъ да се правятъ, и сърдението на г-на Цачева никакъ не е умѣстно.

Председателъ: Г-нъ Цачевъ може да направи своитѣ предложения при второто четение, толкова повече, че не сме рѣшили още въпроса: да ли ще имамъ идущий пхтъ първо или второ четение на дневенъ редъ. Това ще го рѣши Нар. Събрание сега, а не разбирамъ защо се сърди г-нъ Цачевъ.

Величко Х. Ангеловъ: Азъ мисля, че този въпросъ е рѣшенъ. Азъ имамъ запитване къмъ М-ра на Финанситѣ и желая утрѣ да се запише на дневенъ редъ.

Председателъ: Ще поставя на гласоподаване въпроса подигнатъ отъ г-на Шивачова. Счита ли Нар. Събрание, че трѣбва този законопроектъ да се тури на идущий дневенъ редъ за второ или за първо четение? Които сж на мнѣние да се тури на второ четение да си дигнатъ ржката (Болшинство дига).

Марко Велювъ: Въ срѣдъ Събранието има агитации, и азъ моля да прекрати г-нъ председателъ това, защото иначе всички ще искочимъ, и нека остане само онзи, който иска да агитира, че не могла да се изпълни неговата воля.

Председателъ: Г-нъ Велювъ да седне на мѣстото си, защото всѣкой единъ е свободенъ да слуша, когато иска и да гласува, както иска. Моля още веднажъ ще дамъ на гласуване: онѣзи г-да, които сж на мнѣние, че този законопроектъ трѣбва да се тури на дневенъ редъ, като за второ четене да си дигнатъ ржката (25 души дигатъ) а онѣзи, които сж на противното мнѣние да си дигнатъ ржката (меншенство) гдѣто ще каже, че болшинството се произнесе да се тури на дневенъ редъ за второ четение.

Шивачовъ: Азъ ще прибавя, че щомъ г-нъ Цачевъ се отказа отъ своитѣ предложения, то нѣмаше смисъл да се гласува, при всичко, че стана при гласуването голѣма бъркотия.

Председателъ: Дневенъ редъ за утрѣ да се опредѣли.

Бобошевски: Азъ бѣхъ подалъ едно прошение за отлагание на камарата.

Председателъ: То е записано на дневенъ редъ, но не може да се достигне до него.

Бобчевъ: Когато ще дойде на дневенъ редъ ний желаемъ да се тури първото на дневенъ редъ.

Председателъ: **Д. Грековъ.**

Секретари: { **Н. Шивачовъ.**
И. Ц. Щербановъ.

Председателъ: На дневенъ редъ ще бжде: второто четение на законопроекта за врѣменнитѣ мѣрки за прекратяване разбойничеството въ источнитѣ окръжии на Княжеството. — Предложението на г-на Д-ръ Цачевъ за ученицитѣ на медресетата, относително тѣхната военна повинность. — Запитванието на г-нъ Вълчевъ къмъ М-рството на Общитѣ Сгради. — Прошение отъ нѣкои г-да депутати за отлагание на сесията.

Бобчевъ: Моля това да се тури на първо мѣсто.

Председателъ: Послѣ запитване къмъ М-рството на Народното Просвѣщение отъ г-на Манафова. — Запитване къмъ М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, отъ г-на Д-ръ Цачевъ за лѣкуване на разни епидемии, които върлуватъ по между дѣтцата. — Запитванията на г-на Г. Герова относително депутацията, която отиде въ Петербургъ по поводъ на коронацията на Тѣхнитѣ Императорски Величества. Послѣ прочитание на отношението отъ М-рството на Финанситѣ подъ № 22967, относително продължение контракта съ Кеѣе.

М-ръ Начовичъ: Азъ моля това да се тури по-рано на дневенъ редъ, защото както виждамъ азъ, този дневенъ редъ нѣма да се изчерпи нито три деня; за това желая, да бжде първо или второ на дневенъ редъ.

Бобчевъ: Искамъ да се варди поредъкъ (шумъ).

Председателъ: Ми се струва, че ако заяви г-нъ М-ръ на Финанситѣ да се тури първо на дневенъ редъ, то трѣбва да се земе въ внимание, защото М-ра всѣкой пхтъ може да обявява скоростъ или бързина на едно предложение.

Цачевъ: Приема ли се това? Трѣбва да се вотира въ Нар. Събрание предложението на г-на Начовича, да ли да бжде първо. Който не го приема да си дигне ржката. (Смѣхъ, шумъ). (Нѣкои депутати излизатъ вънъ) (шумъ).

Бобчевъ: Г-нъ председателъ, ако не може да държи редъ въ Нар. Събрание ний си излизаме.

Председателъ: На първо мѣсто ще туримъ предложението на г-на Начовича. Освѣнъ това трѣбва да се тури на дневенъ редъ запитванието отъ г-на Величко Х. Ангеловъ къмъ М-рството на Финанситѣ. Съ това се опредѣлява дневенъ редъ за идущето засѣдание. Днешното обявявамъ за закрито. Утрѣ въ 2 часа.

(Конецъ 6 часа).

Подпредседатели: { **Иванъ Симеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: **А. Безеншекъ.**